

OCENA DYREKTORA
Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych we Wrocławiu
gospodarki leśnej w Nadleśnictwie Przemków
za ubiegły okres gospodarczy 2014 – 2023

Zadania określone decyzją Ministra Środowiska nr DLP-I-611-63/37755/14/ŁP z dnia 16 września 2014 roku na okres gospodarczy 2014 – 2023 wraz z ich wykonaniem przedstawiają się następująco:

- etat miąższościowy użytków głównych (rębnych i przedrębnych) w ilości 509 087 m³ grubizny netto wykonano w około 100%, tj. 507 011,01 m³,
- projektowaną na 1 324,13 ha powierzchnię zalesień i odnowień wykonano w około 93%, tj. 1 226,00 ha,
- projektowaną na 10 065,96 ha powierzchnię pielęgnowania lasu wykonano w około 100%, tj. 10 082,53 ha.

1. Stan posiadania

Powierzchnia ogólna Nadleśnictwa Przemków bez współwłasności według stanu na 31 grudnia 2023 roku wyniosła **14 791,0073** ha i zwiększyła się o 35,6559 ha w ciągu 10 lat obowiązywania planu. Zwiększyła się powierzchnia leśna - o 46,8024 ha, natomiast zmniejszyła się powierzchnia pozostałych gruntów - o 11,1465 ha. Grunty objęte współwłasnością w Nadleśnictwie Przemków nie występują.

Powierzchnia Nadleśnictwa Przemków uległa zwiększeniu na skutek zamiany gruntów z Gminą Przemków, na podstawie art. 38e ustawy o lasach oraz na skutek nabycia gruntów w drodze prawa pierwokupu zgodnie z art. 37a ustawy o lasach. Na zwiększenie powierzchni wpłynęła także zmiana zasięgów terytorialnych nadleśnictw nadzorowanych przez Regionalną Dyrekcję Lasów Państwowych we Wrocławiu.

Pozostałe zmiany były następstwem geodezyjnych pomiarów powierzchni działek ewidencyjnych w związku z modernizacją ewidencji gruntów i budynków oraz w związku z aktualizacją danych ewidencji gruntów i budynków.

Ogólnie, przejęcia gruntów były wyższe niż ubytki powierzchni ze stanu posiadania.

Analiza użytkowania

Etat cięć użytków głównych w planie urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Przemków wynosił **509 087 m³** grubizny netto, w tym:

- a) użytki rębne - 264 007 m³ grubizny netto,
- b) użytki przedrębne - 245 080 m³ grubizny netto.

Użytkowanie grubizny ogółem w latach 2014-2023 zrealizowano w wysokości **507 011,01 m³**, możliwości określone etatem cięć wykorzystano w blisko 100%. Ustalona decyzją Ministra Środowiska jako nieprzekraczalna wielkość pozyskania była więc przestrzegana. Wykonanie etatu miąższościowego w poszczególnych obrębach leśnych przedstawia się następująco: obręb Przemków 385 631,63 m³, tj. 99% planowanej wielkości, obręb Żuków 121 379,38 m³, tj. 101%.

Udział użytków przygodnych w pozyskaniu stanowił około 8%.

- a) Użytkowanie rębne wyniosło łącznie 261 978,59 m³. Etat ten w wymiarze miąższościowym zrealizowano w około 99%, natomiast w wymiarze powierzchniowym w około 103%. Użytkowanie przygodne w użytkach rębnych wyniosło 11 294,15 m³, co stanowi około 4% użytkowania rębnego.
- b) Użytkowanie przedrębne wyniosło 245 032,42 m³, tj. około 100% wielkości planowanej w wymiarze miąższościowym. Użytki przygodne w drzewostanach nieplanowanych do cięcia przedrębnego wyniosły 31 366,10 m³, i osiągnęły 13%. Etat powierzchniowy użytkowania przedrębnego, tj. CP-P i trzebieży łącznie, ustalony w wysokości 8 226,72 ha, został wykonany w 92%. Etat trzebieży wczesnych TW zrealizowano w około 95%, zaś etat trzebieży późnych TP w około 90%. Ogółem wykonanie etatu powierzchniowego trzebieży wyniosło 92%.

Na gruntach nieleśnych w trakcie mijającego dziesięciolecia Nadleśnictwo Przemków pozyskało 4 267,87 m³ drewna.

Nie pozyskiwano drewna w ramach wyłączeń gruntów z produkcji leśnej.

2. Analiza zadań z zakresu hodowli lasu

Zadania w zakresie odnowień i zalesień za ubiegłe 10-lecie wynosiły według planu urządzenia lasu ogółem 1 324,13 ha. Wykonano 1 226,00 ha, co stanowi 93% planu. Ekspirujący plan urządzenia lasu przewidywał do odnowienia 140,96 ha zrębów zaległych, odnowiono je w pierwszych latach obowiązywania planu. Odnowiono jedną haliznę na powierzchni 0,66 ha. Plan nie przewidywał do odnowienia płazowin. Nie planowano zalesień, jednak w trakcie dziesięciolecia zrealizowano je na powierzchni 10,11 ha.

Odnowienia przy rębniach złożonych nadleśnictwo wykonało na powierzchni 279,33 ha, co wobec planowanych 308,08 ha stanowi 91% planu.

Podsadzania produkcyjne wykonano na 92,40 ha, planowano je na powierzchni 1,16 ha. Dolesienia luk i przerzedzeń zrealizowano na powierzchni 13,15 ha, przy planowanych 0,66 ha.

Zadania z zakresu poprawek i uzupełnień wykonano na powierzchni 24,21 ha, czyli w wymiarze około siedmiokrotnie wyższym niż planowano, tj. 3,29 ha. W ekspirującym planie urządzenia lasu nie planowano wprowadzania podszytów.

Zadania z zakresu pielęgnowania gleby wykonywano w miarę potrzeb, plan przekroczone wykonując zabiegi na powierzchni 547,99 ha, przy planowanej powierzchni 4,07 ha. Czyszczeń wczesnych - CW, wymagały drzewostany na powierzchni 651,83 ha, czyli więcej niż planowano, tj. 469,06 ha. Pielęgnowanie młodników - CP wykonano w 99% (1 355,02 ha).

Zabiegi melioracji agrotechnicznych, zaplanowane na powierzchni 1288,28 ha, wykonano na 1 836,41 ha, co stanowi 142% planu. W minionym okresie nie planowano oraz nie wykonywano nawożenia oraz melioracji wodnych.

Uprawy i młodniki w wieku do 10 lat zajmują w nadleśnictwie powierzchnię 762,92 ha. Powstałe w ubiegłym okresie gospodarczym uprawy na powierzchniach otwartych są najczęściej zgodne (96,5%) lub częściowo zgodne (3,5%) z projektowanym składem. Upraw niezgodnych z projektowanym składem nie stwierdzono. Stopień pokrycia upraw jest również zadowalający, uprawy o pełnym pokryciu (1,0 – 0,9) opisano na powierzchni 718,88 ha, tj. 94%. Upraw przepadłych nie stwierdzono.

Część odnowienia w Nadleśnictwie Przemków powstaje jako odnowienie podokapowe. Młode pokolenie powstałe pod osłoną drzewostanu jest zazwyczaj dobrej jakości, przeciętnie wynosi ona 12.

3. Ocena zadań wynikających z Programu Ochrony Przyrody

Nadleśnictwo posiada program ochrony przyrody opracowany na dzień 1 stycznia 2014 roku. Służby terenowe Nadleśnictwa Przemków prowadziły stałą obserwację zmian zachodzących w ekosystemach leśnych.

4. Ochrona lasu

Biorąc pod uwagę analizę gospodarki leśnej za okres obowiązywania dotychczasowego planu urządzenia lasu, stan zdrowotny i sanitarny lasów Nadleśnictwa Przemków w pierwszym roku obowiązywania planu urządzenia lasu można uznać za dobry i stabilny. Jednak stan oraz intensywność prowadzonych cięć sanitarnych w latach 2015-2023 – co

również potwierdza analiza gospodarki leśnej za okres obowiązywania dotychczasowego planu urządzenia lasu – może świadczyć o istotnym znaczeniu szkodliwych czynników biotycznych i abiotycznych. Fakt ten, bardzo dobrze ilustruje pozyskanie posuszu: w roku 2014 kształtowało się ono średnio na poziomie około 0,7 tys. m³ rocznie. W latach 2015-2023 średnioroczny poziom pozyskania posuszu to około 6,0 tys. m³. Należy przy tym zaznaczyć, że największe ilości posuszu – 14,5 tys. m³ – pozyskano w 2018 roku. W roku 2020 oraz 2022 również pozyskano znaczne ilości posusz, odpowiednio 9,5 tys. m³ oraz 11,0 tys. m³.

Największe nasilenie prac związanych z usuwaniem wyżej wymienionych szkód wywołały następujące czynniki: przede wszystkim susza hydrologiczna w latach 2015-2023 oraz huraganowe wiatry.

W celu ograniczenia rozmiaru szkód powodowanych przez zwierzynę nadleśnictwo podejmuje różnego rodzaju działania, w tym: zwiększanie udziału upraw pochodzących z odnowienia naturalnego, zabezpieczenie chemiczne, gradzenie upraw.

W Nadleśnictwie Przemków prowadzono obserwacje i ograniczenie liczebności populacji szkodników wtórnych głównie poprzez pułapki feromonowe i wyznaczanie drzew trocinkowych.

Lasy Nadleśnictwa Przemków zaliczone są do I kategorii zagrożenia pożarowego. W nadleśnictwie funkcjonuje Punkt Alarmowo Dyspozycyjny.

5. Wyniki monitoringu skutków oddziaływania ustaleń tego planu na środowisko i obszary Natura 2000

Do planu urządzenia lasu przedmiotowego nadleśnictwa sporządzono według stanu na 01 stycznia 2014 roku prognozę oddziaływania na środowisko i obszary Natura 2000. W konkluzji tego opracowania stwierdzono, że plan urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Przemków nie ma znacząco negatywnego wpływu na środowisko i nie przewiduje realizacji zadań zaliczanych do szczególnie uciążliwych dla środowiska i przedmiotów ochrony.

Na podstawie informacji naczelnika właściwego do spraw urządzania lasu Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych we Wrocławiu w zakresie wykonania monitoringu dotyczącego skutków realizacji planu na środowisko i obszary Natura 2000 zgodnie z ustaleniami przyjętymi w prognozie oddziaływania na środowisko tego planu, nie stwierdzono negatywnych skutków oddziaływania ustaleń planu na środowisko i obszary Natura 2000.

Wnioski

Uwzględniając zaprezentowane powyżej dane, stwierdzam, że prowadzona w ubiegłym okresie gospodarka leśna w Nadleśnictwie Przemków przyniosła pozytywne efekty. W zadowalającej mierze wykonano obligatoryjne i kierunkowe zadania określone w poprzednim planie. Powierzchnia ogólna Nadleśnictwa Przemków zwiększyła się - o około 35 ha, osiągając na koniec dziesięciolecia poziom 14 790 ha. Wzrosły zasoby drewna o około 13,5%, tj. do poziomu około 2,7 mln m³. Zwiększyła się zasobność, z 176 m³/ha w 2014 roku do 191 m³/ha w roku 2023.

Przeciętny wiek drzewostanów wzrósł z 50 do 52 lat. Analizując istniejące i pożądane relacje pomiędzy przeciętnym wiekiem drzewostanów Nadleśnictwa Przemków (52 lat), a połową orientacyjnego średniego wieku rębności drzewostanów ($\frac{1}{2} \times 99$ lat) nie stwierdzono odstępstwa od pożądanego stanu (3 lata).

Zmiany w strukturze według gatunków panujących są niewielkie. Sosna zwiększyła zajmowaną przez siebie powierzchnię o około 2%. Natomiast brzoza ustąpiła z około 2% zajmowanej dotychczas powierzchni. Wzrosła powierzchnia drzewostanów bukowych i dębowych, łącznie o około 1,0%.

Biorąc pod uwagę wszystkie czynniki wpływające na prowadzoną w minionym okresie gospodarkę, jej ogólną ocenę należy uznać za **pozytywną**.

p.o. Dyrektor
Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych
we Wrocławiu
Jan Dzięcielski
p.o. Dyrektora RDLP we Wrocławiu
/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/